

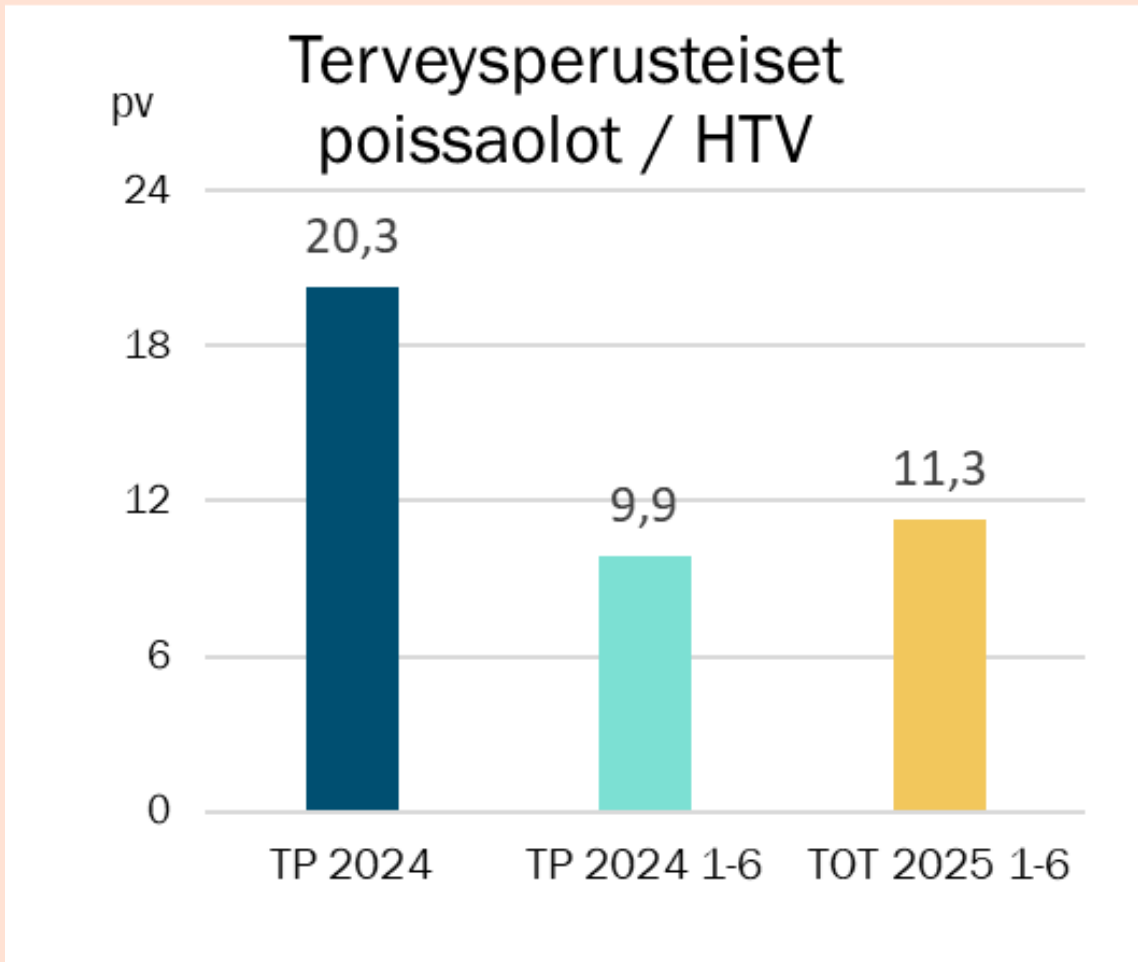
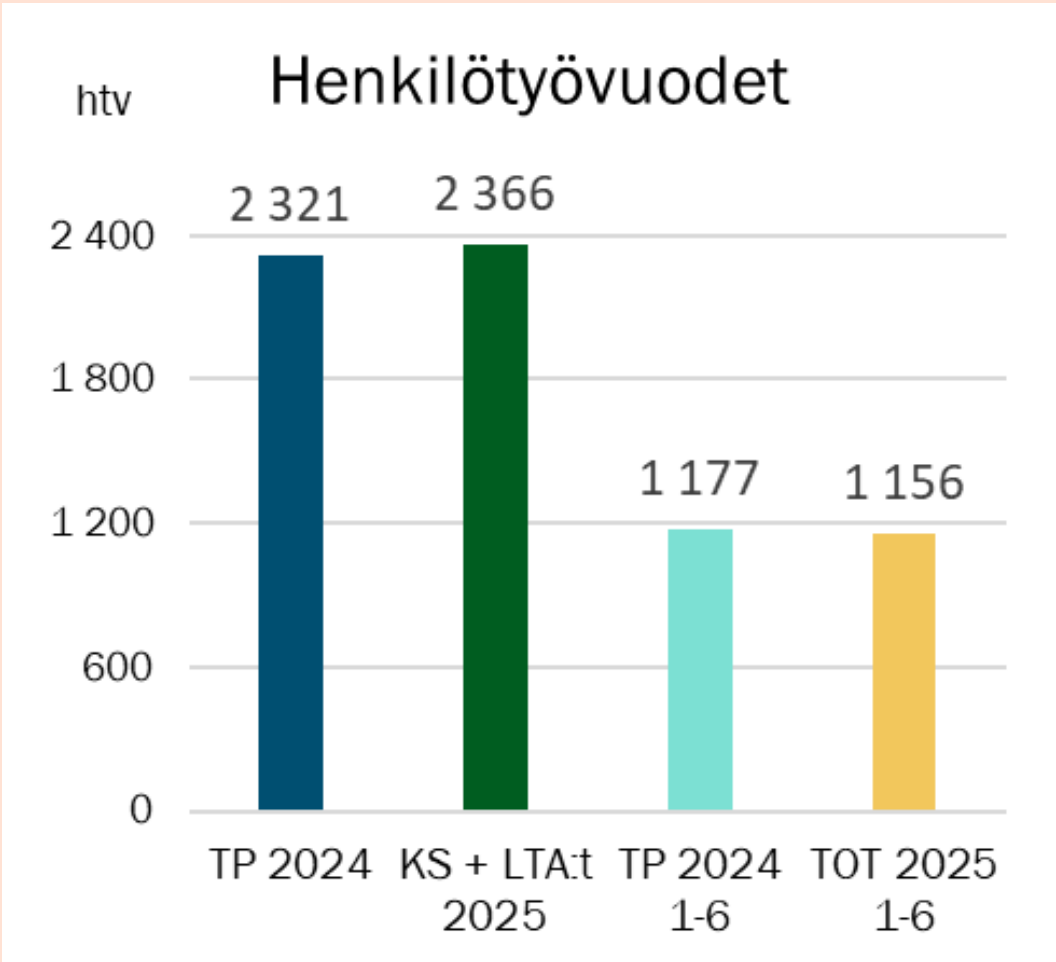
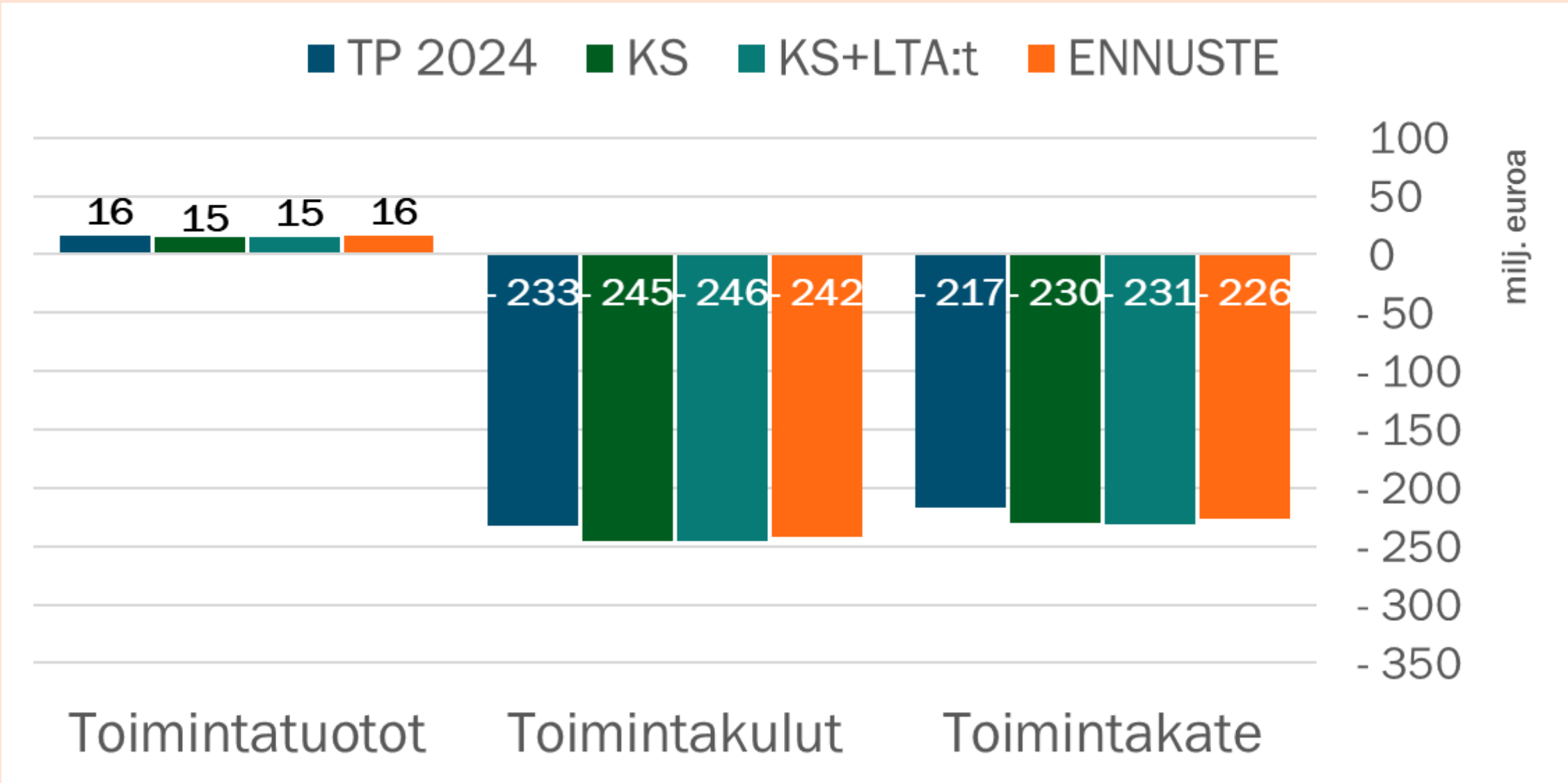
Sivistyksen palvelualue

Seurantaraportti
tammi-kesäkuu 2025

Sivistyslautakunta 09.09.2025

Palvelualuejohtajan katsaus

Luvut sis. taseyksiköt

- Sivistyksen palvelualueen puolivuositarkastuksen talouden näkymä on positiivinen. Talousarvion ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota parempana sekä toimintatuottojen että –kulujen osalta.
- Sivistyksen palvelualueella toteutui merkittävä organisaatiouudistus, kun yksiköitä siirtyi elinvoiman palvelualueelle 1.6.2025 alkaen.
- Raportti ei ole suoraan verrannollinen Q1-raporttiin. Raportin taloustiedot esitetään 1.6.2025 voimaan tulleen organisaation mukaisena ja niin, että luvuissa on mukana koko käyttösunnitelmavuosi.

Talouden ennuste ja poikkeamat

TOIMINTATUOTOT ENNUSTE

16,0

milj. euroa
(2024: 16,3)

TOIMINTATUOTOT POIKKEAMA *

1,1

milj. euroa

TOIMINTAKULUT ENNUSTE

242,4

milj. euroa
(2024: 232,9)

TOIMINTAKULUT POIKKEAMA *

-3,3

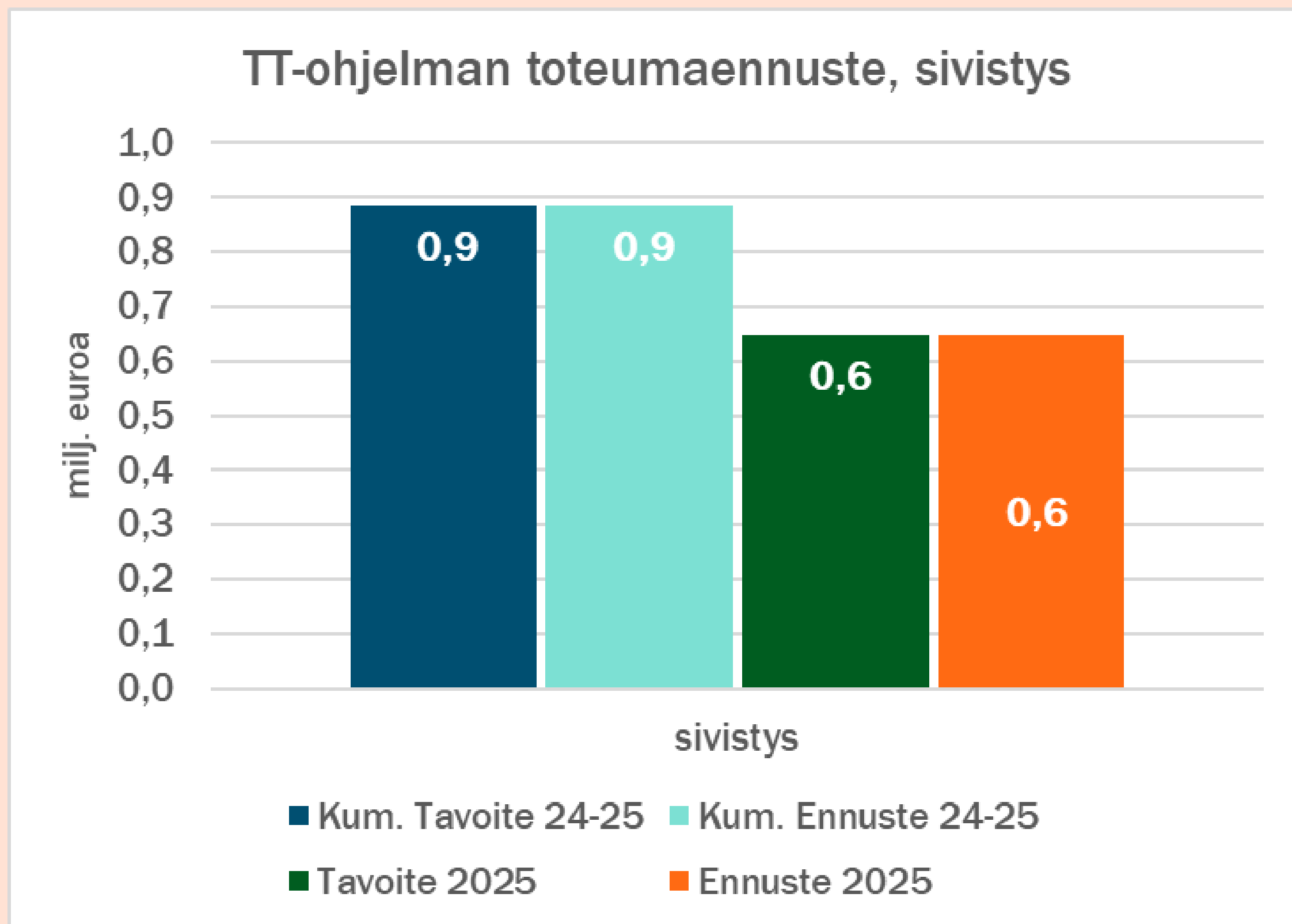
milj. euroa

**Tuottojen ja kulujen poikkeamana on esitetty näkymä voimassa olevaan talousarvioon nähden*

Sivistyksen palvelualueen poikkeamat

- Toimintatuottojen ja – kulujen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarvioita parempana.
 - Toimintatuottojen alkuvuoden positiivisen tulokertymän varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen ja perusopetuksen kotikuntakorvausten osalta ennustetaan jatkuvan myös loppuvuoden osalta.
 - Toimintakulujen ennustetaan alittavan voimassa olevan talousarvion.
 - Talouden tasapainotoimenpiteet ja inflaation hidastuminen parantavat toimintakulujen ennustetta voimassa olevaan talousarvioon nähden. Alitukset koostuvat useista eri kustannuseristä.
-
- Raportti ei ole suoraan verrannollinen Q1-raporttiin. Raportin taloustiedot esitetään 1.6.2025 voimaan tulleen organisaation mukaisena ja niin, että luvuissa on mukana koko käyttösuunnitelmavuosi.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

Kumulatiivinen ennuste 2024-2025 yhteensä -0,9 milj. euroa (tavoite -0,9 milj. euroa)

Vuoden 2025 ennuste -0,6 milj. euroa (tavoite -0,6 milj. euroa)

- Sivistyksen palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 4,8 milj. euroa
- Vuoden 2024 toiminnan tehostamisen toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti.
- Vuodelle 2025 asetettuja uusia toimenpiteitä on 0,6 milj. euroa:
 - Toiminnan tehostamiseen tähtäävien toimenpiteiden ennustetaan toteutuvan pääasiassa suunnitelman mukaan. Lautakunnissa tehtyjen päätösten mukaisesti varhaiskasvatuspalvelujen avoimen kerhotoiminnan supistaminen on toteutettu 1.8.2024, päiväkotien vuorohoidon keskittäminen on aloitettu syksystä 2024, perusopetuspalvelujen iltapäivätoiminnan laajuutta supistettiin sekä Tiirismaan peruskoulun laajamittainen kaksikielinen (englanti-suomi) esiopetus lakkautettiin 1.8.2025 alkaen. Näiden toimenpiteiden säästötavoite vuodelle 2025 on yhteensä n. 0,3 milj. euroa. Loppuosa säästötavoitteista katetaan erillisillä lautakuntien päätöstä vaativilla toimenpiteillä. Kirkonkylän peruskoulun lakkauttamisen toteuttaminen syksyllä 2026 syksyn 2025 asemasta vaati n. 0,3 milj. euron lisämäärärahan vuodelle 2025.
- Raportti ei ole suoraan verrannollinen Q1-raporttiin. Raportin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman tiedot esitetään 1.6.2025 voimaan tulleen organisaation mukaisena ja niin, että luvuissa on mukana koko käyttösuunnitelmavuosi.

Toiminnan katsaus yksiköittäin

Sivistyspalveluiden seudullinen kehittäminen

- Sivistyspalveluiden eri sektoreiden seudullista kehittämistä toteutetaan Päijät-Hämeen kuntaverkostossa kuntien yhteistoimintasopimukseen pohjautuen. Kuntien yhteistä kehittämistoimintaa koordinoidaan sivistyksen palvelualueella toimivan seudullisen kehittämisen yksikössä. Kuntien sivistyspalveluista vastaavat viranhaltijat ovat kokoontuneet kuukausittain säännöllisesti yhteisten asioiden äärelle. Ulkopuolista rahoitusta saaneita kuntien yhteisiä kehittämisprojekteja ovat olleet Koululäsnäolon vahvistaminen (OPH), Seikkaillen Päijät-Hämeessä -peli, innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittäminen varhaiskasvatuksessa (OPH) sekä Nuorisolan alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittäminen (AVI).

Varhaiskasvatuspalvelut

- Velvoitetta kolmitasoisien tuen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille toteutetaan ja valmistaudutaan esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksiin 1.8.2025 lukien. Varhaiskasvatuspalvelut jatkaa hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman mukaista päiväkotiverkoston kehittämistä ja sivistyslautakunta on päättänyt jättää pois käytöstä Ahtialassa sijaitsevan Kunnamannin toimipisteen ja keskustassa sijaitsevan Villan toimipisteen 1.8.2025 lukien.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden osallistuja- ja asiakasmäärä on ollut yhteensä 157 227. Nuorten työ- ja valmennuspalveluiden asiakkaana on ollut 152 nuorta. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria etsivässä nuorisotyössä, starttivalmennuksessa, oppivelvollisuuden tuessa sekä nuorten psykososiaalinen tuki Dominossa on ollut yhteensä 602.

Perusopetus

- Perusopetuksen toiminta on toteutunut koulujen vuosisuunnitelmien ja opetussuunnitelman mukaisesti.
- Opetussuunnitelmallisten ja toiminnallisten uudistusten valmistelu ja tuki ovat toteutuneet suunnitellusti. Elokuussa 2025 voimaan tulevan oppimisen tuen uudistuksen edellyttämät lisäresurssitarpeet on kartoitettu ja valmistauduttu lakisääteisen lisäresurssin käyttöönottoon 8/2025 alkaen. Toimintakulttuurin muutoksen valmistelu on toteutettu OKM:n sekä OPH:n määräysten ja ohjeistusten mukaisesti.
- Palveluverkkomuutosten edistäminen ei ole toteutunut esitysten mukaisesti.
- Perusopetukselle kohdennettujen säästövelvoitteiden toteuttamiseksi on jatkettu lukuvuoteen 2025-26 kohdistuvien henkilöstö- ja muita kustannuksia leikkaavien toimenpiteiden valmistelua. Lisäksi on jatkettu taloutta tehostavien lisätoimenpiteiden valmistelua vuosille 2026 ja 2027. Kustannusten kasvun hillitsemiseksi on sujuvoitettu prosesseja sekä edistetty toimintakulttuurin muutosta tukevia toimenpiteitä.
- Perusopetuksen toimenpiteet kaupungin strategian tavoitteiden saavuttamiseksi ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti.

Kirjasto

- Häiriökäyttäytymistä ilmenee yhä erityisesti Mukkulan kirjastossa. Vartijaresurssia jaetaan Mukkulan ja pääkirjaston välillä.
- Lahden kaupunginkirjasto sai hankeavustuksen kirjaston hyvinvointivaikutusten mittareiden luomiseen. Hanke tehdään yhteistyössä 12 muun kunnan kanssa.

Wellamo-opisto

- Toteutettu keväällä 10 yleisötilaisuutta (matinea, näyttely, esitys)
- Julkaistu Taidolla -diginäyttely jossa on 1500 teoskuvaa
- Julkaistu opetusohjelma uudella visuaalisella ilmeellä lukuvuodelle 2025-2026

Liitteet

- Talouden toteuman seuranta yksiköittäin
- Henkilöstön seuranta
- Sanastosesitteet

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Sivistyksen yhteiset

1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	4 603 t. €	3 820 t. €	83,0%
Myyntituotot	102 t. €	117 t. €	114,3%
Tuet ja avustukset	4 500 t. €	3 698 t. €	82,2%
Muut toimintatuotot		4 t. €	
Toimintakulut	-7 060 t. €	-2 829 t. €	40,1%
Henkilöstökulut	-4 809 t. €	-1 889 t. €	39,3%
Palvelujen ostot	-977 t. €	-288 t. €	29,5%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 t. €	-27 t. €	101,5%
Avustukset	-788 t. €	-428 t. €	54,2%
Muut toimintakulut	-459 t. €	-197 t. €	42,9%
Toimintakate	-2 457 t. €	991 t. €	-40,3%

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Varhaiskasvatuspalvelut, perusopetuspalvelut, nuorisopalvelut, kirjasto- ja tietopalvelut -sitovuus yhteensä

1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	9 056 t. €	4 519 t. €	49,9%
Myyntituotot	4 614 t. €	2 533 t. €	54,9%
Maksutuotot	2 071 t. €	1 425 t. €	68,8%
Tuet ja avustukset	2 006 t. €	475 t. €	23,7%
Muut toimintatuotot	365 t. €	85 t. €	23,3%
Toimintakulut	-234 017 t. €	-116 520 t. €	49,8%
Henkilöstökulut	-111 666 t. €	-57 565 t. €	51,6%
Palvelujen ostot	-62 319 t. €	-29 990 t. €	48,1%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 536 t. €	-2 033 t. €	44,8%
Avustukset	-6 785 t. €	-3 447 t. €	50,8%
Muut toimintakulut	-48 712 t. €	-23 484 t. €	48,2%
Toimintakate	-224 960 t. €	-112 001 t. €	49,8%

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Varhaiskasvatuspalvelut

1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	2 142 t. €	1 359 t. €	63,5%
Myyntituotot	3 t. €	3 t. €	103,3%
Maksutuotot	1 988 t. €	1 355 t. €	68,1%
Tuet ja avustukset	150 t. €	1 t. €	0,7%
Muut toimintatuotot	1 t. €	0 t. €	3,0%
Toimintakulut	-87 250 t. €	-43 467 t. €	49,8%
Henkilöstökulut	-41 080 t. €	-21 152 t. €	51,5%
Palvelujen ostot	-28 549 t. €	-13 907 t. €	48,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-618 t. €	-131 t. €	21,1%
Avustukset	-5 400 t. €	-2 680 t. €	49,6%
Muut toimintakulut	-11 603 t. €	-5 597 t. €	48,2%
Toimintakate	-85 108 t. €	-42 108 t. €	49,5%

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Perusopetuspalvelut

1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	5 703 t. €	2 460 t. €	43,1%
Myyntituotot	4 362 t. €	2 421 t. €	55,5%
Maksutuotot	80 t. €	69 t. €	85,8%
Tuet ja avustukset	1 025 t. €	-57 t. €	-5,6%
Muut toimintatuotot	235 t. €	27 t. €	11,6%
Toimintakulut	-130 889 t. €	-65 321 t. €	49,9%
Henkilöstökulut	-61 678 t. €	-31 909 t. €	51,7%
Palvelujen ostot	-32 115 t. €	-15 467 t. €	48,2%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 606 t. €	-1 301 t. €	49,9%
Avustukset	-1 305 t. €	-694 t. €	53,2%
Muut toimintakulut	-33 186 t. €	-15 949 t. €	48,1%
Toimintakate	-125 186 t. €	-62 861 t. €	50,2%

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Nuorisopalvelut

1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	699 t. €	419 t. €	60,0%
Myyntituotot	194 t. €	52 t. €	27,1%
Tuet ja avustukset	495 t. €	364 t. €	73,5%
Muut toimintatuotot	10 t. €	3 t. €	30,1%
Toimintakulut	-7 679 t. €	-3 777 t. €	49,2%
Henkilöstökulut	-4 721 t. €	-2 439 t. €	51,7%
Palvelujen ostot	-663 t. €	-231 t. €	34,9%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-415 t. €	-124 t. €	29,9%
Avustukset	-80 t. €	-73 t. €	91,8%
Muut toimintakulut	-1 801 t. €	-909 t. €	50,5%
Toimintakate	-6 980 t. €	-3 358 t. €	48,1%

Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Kirjasto- ja tietopalvelut

1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	513 t. €	281 t. €	54,7%
Myyntituotot	55 t. €	57 t. €	102,7%
Maksutuotot	3 t. €	1 t. €	47,0%
Tuet ja avustukset	336 t. €	168 t. €	50,0%
Muut toimintatuotot	120 t. €	55 t. €	45,8%
Toimintakulut	-8 199 t. €	-3 955 t. €	48,2%
Henkilöstökulut	-4 187 t. €	-2 064 t. €	49,3%
Palvelujen ostot	-993 t. €	-385 t. €	38,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-898 t. €	-477 t. €	53,1%
Muut toimintakulut	-2 122 t. €	-1 029 t. €	48,5%
Toimintakate	-7 686 t. €	-3 674 t. €	47,8%

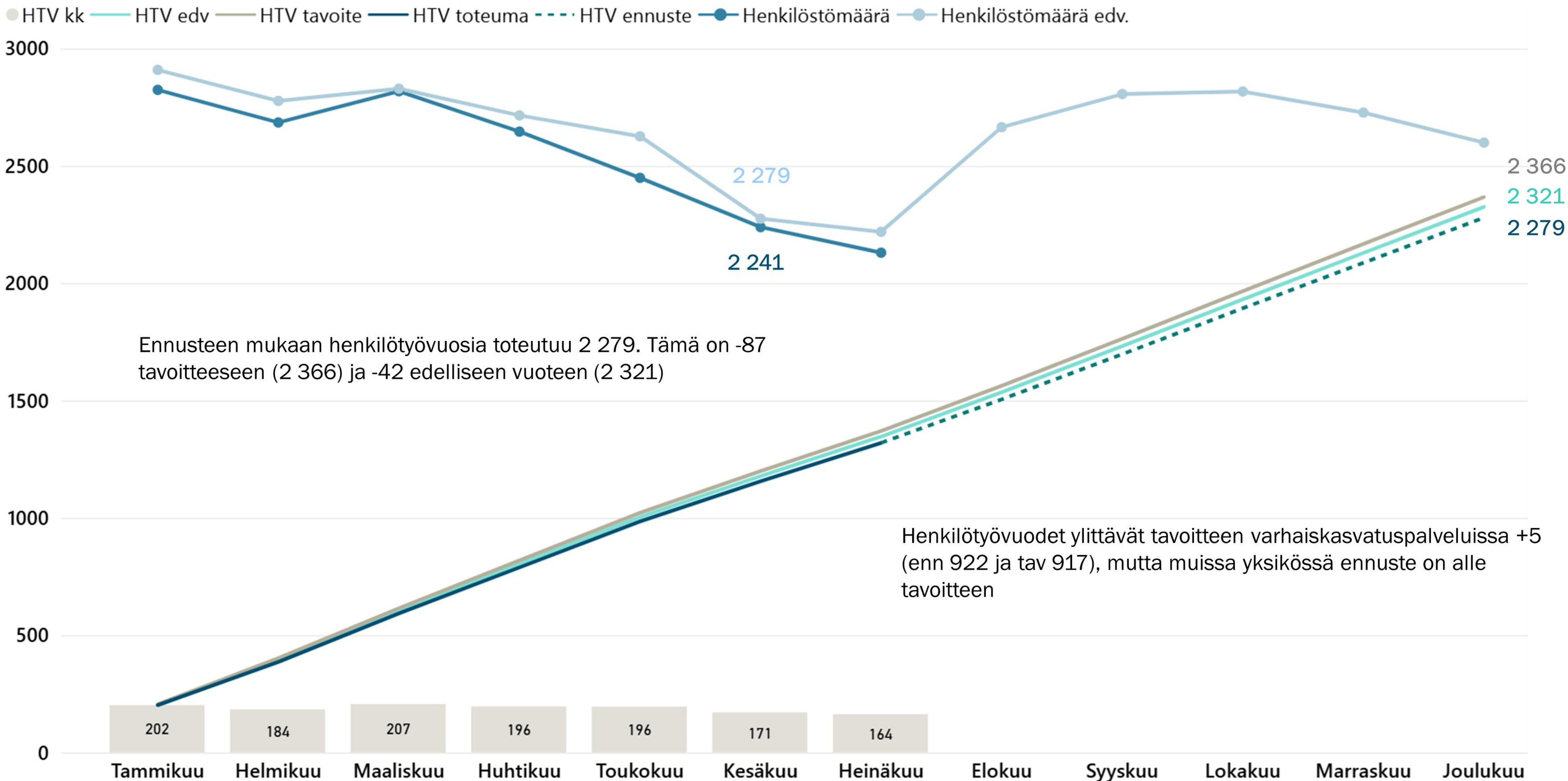
Talouden toteuman seuranta tammi-kesäkuu (1 000 euroa)

Wellamo-opisto

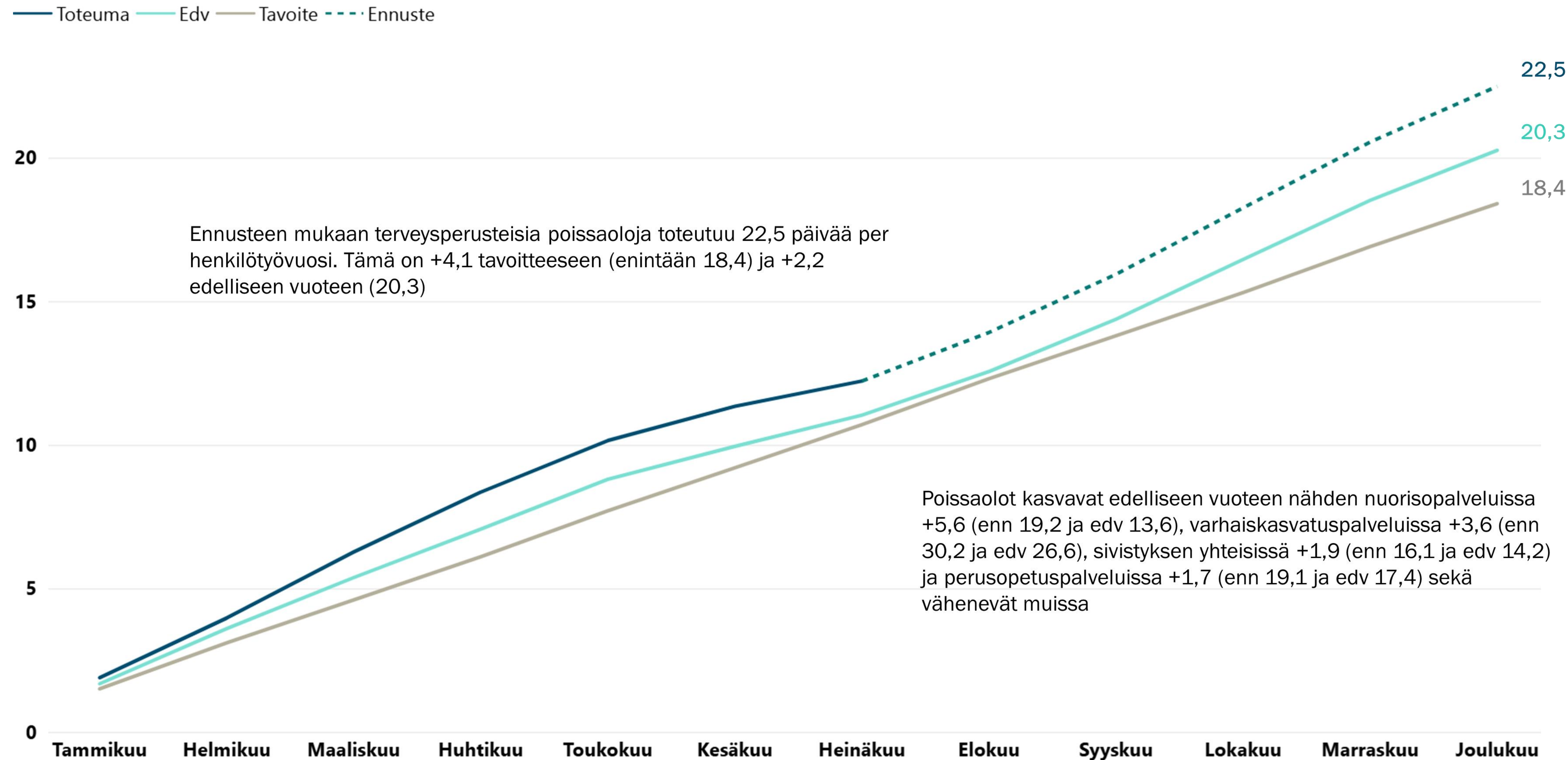
1000 € | 2025, tammi - kesäkuu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-%
Toimintatuotot	1 283 t. €	366 t. €	28,5%
Myyntituotot	260 t. €	130 t. €	49,9%
Maksutuotot	1 023 t. €	218 t. €	21,3%
Tuet ja avustukset		18 t. €	
Muut toimintatuotot	1 t. €	0 t. €	16,0%
Toimintakulut	-4 661 t. €	-2 179 t. €	46,8%
Henkilöstökulut	-3 354 t. €	-1 652 t. €	49,3%
Palvelujen ostot	-495 t. €	-193 t. €	39,0%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122 t. €	-22 t. €	18,1%
Muut toimintakulut	-690 t. €	-312 t. €	45,2%
Toimintakate	-3 378 t. €	-1 814 t. €	53,7%

Henkilötyövuodet

Terveysperusteiset poissaolot per henkilötyövuosi

Raportin sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotasotai muu osakokonaisuus

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä

Liite 2

- Strategian toimenpiteiden toteuman seuranta tammi-kesäkuu 2025 (erillisessä liitteessä)